МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка
факультет іноземних мов
кафедра німецької філології

Затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри
доц. Петращук Н.Є.

Силабус
з навчальної дисципліни:

ЛІТЕРАТУРА ЯК СКЛАДОВА НОВІТНЬОЇ ДИҐІТАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Освітній ступінь	**магістр**
Галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
Спеціальність	**035 Філологія**
Спеціалізація	**035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька**
ОПП	**німецька та англійська мови і літератури (переклад включно), перша – німецька**

Львів – 2023

Силабус курсу «*Література як складова новітньої дигітальної культури*»

Назва курсу	**Література як складова новітньої дигітальної культури**
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	**Маценка Світлана Павлівна**
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри німецької філології Львівського національного університет імені Івана Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Svitlana.macenka@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/matsenka-svitlana-pavlivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	У день проведення лекцій, практичних занять (за попередньою домовленістю)
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Література як складова новітньої дигітальної культури» є вибірковим курсом для спеціальності 035 Філологія для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка викладається в 10 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	***Мета курсу*** «*Література як складова новітньої дигітальної культури*» – представлення новітньої художньої літератури як

	критичної інстанції розмислів про диґітальний розвиток сучасного суспільства. ***Завданнями*** навчальної дисципліни є: ➢ Осмислення понять «диґітальне суспільство» і «культура диґітального»; ➢ Характеристика відношення літератури до процесу диґіталізації; ➢ Окреслення впливу диґіталізації на процес літературного розвитку; ➢ Виявлення впливу диґіталізації на жанр, авторство, оповідну манеру і структуру літературного твору; ➢ Обговорення переваг і загроз із боку штучного інтелекту; ➢ Аналіз романів, які інтерпретують новітні технології.
Література для вивчення дисципліни	***Основна:*** 1. Digitalität im Gegenwartsroman. Der Deutschunterricht, № 2, 2023. 96 S. 2. Handbuch Künstliche Intelligenz und die Künste / Hrsg. von S. Catani, J. Pfeiffer. Berlin, Boston: De Gruyter, 2023. 650 S. 3. Hayer B. Mediale Existenzen? Existenzielle Medien? Die digitalen Medien in der Gegenwartsliteratur. Würzburg: Königshausen & Neumann, 2016. 365 S. 4. Karnatz E. M. Autorschaft, Genres und digitale Medien: Sibylle Berg, Markus Heitz, Cornelia Funke und Michael Köhlmeier im literarischen Feld der Gegenwart. Bielefeld: transcript, 2023. 300 S. 5. Stalder F. Kultur der Digitalität. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2021. 200 S. 6. Wie postdigital schreiben? Neue Verfahren der Gegenwartsliteratur / Hrsg. von H. Hamel, E. Stubenrauch. Bielefeld: transcript, 2023. 258 S. ***Додаткова:*** 1. Bronner G. Kognitive Apokalypse. Eine Pathologie der digitalen Gesellschaft. München: C. H. Beck, 2022. 285 S. 2. Catani Stephanie. „Erzählmodus an.“ Literatur und Autorschaft im Zeitalter künstlicher Intelligenz // Jahrbuch der Deutschen Schillergesellschaft ,64 (2020). S. 287–310. 3. Kreuzmair E. Die Zukunft der Gegenwart. Über die Literatur der ‚digitalen Gesellschaft‘ // text+kritik Sonderband „Digitale Literatur II“ (2021), S. 35-46. 4. Kreuzmair E. Drahtlose Netzwerke. Reflexionen der „Kultur der Digitalität“ in Terézia Moras Roman *Das Ungeheuer* und ihr Potential für den Deutschunterricht // Internet – Literatur – Twitteratur. Erzählen und Lesen im Medienzeitalter. Perspektiven für Forschung und Unterricht / Hrsg. von Anne-Rose Meyer. Peter Lang: Berlin 2019, S. 61–83.

	5. Kreuzmair E. Textmanagement. Schreiben auf und mit sozialen Medien // Sprache und Literatur 51, 2022. S. 18–35. ***Інтернет-ресурси:*** 7. Beilein M., Stockinger C. Literatur und Digitalisierung // Zeitschrift für Germanistik, Neue Folge XXVII (2017), H. 23. S. 233–238. https://www.ingentaconnect.com/contentone/plg/zfg/2017/00000027/00000002/art00001?crawler=true&mimetype=application/pdf 8. Catani S. KI und die Künste. Online-Vortrag im Begleitprogramm von "hello2AI", online // https://www.twitch.tv/videos/959002492 9. Digitalität und Literalität. Zur Zukunft der Literatur / Hrsg. von H. Segebeng, S. Winko. München: Wilhelm Fink Verlag, 2005. 341 S. https://digi20.digitale-sammlungen.de/de/fs1/object/display/bsb00041567_00002.html 10. Menschmaschinen / Maschinenmenschen in der Literatur. Golems, Roboter, Androiden und Cyborgs als das dritte Geschlecht / Hrsg. von D. Brötz. Innsbruck: university press, 2023. 222 S. https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/59862/1/10.15203-99106-087-1.pdf **Перелік текстів для читання:** 1. Еггерс Д. Сфера / пер. з англ. Тараса Бойка. Львів: Вид. Старого Лева, 2017. 520 с. 2. Ішіґуро К. Клара і Сонце / пер. з англ. Ганни Лелів. Львів: Вид. Старого Лева, 2021. 312 с. 3. Мак'юен І. Свій серед машин / пер. з англ. М. Семашеної. Київ: КМ-Букс, 2019. 268 с. 4. Dziuk A. Das Ting. München: bolt, 2019. 463 S. 5. Edelbauer R. Dave. Stuttgart: Klett-Cotta, 2021. 430 с. 6. Eggers D. Der Circle. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2014. 559 S. 7. Eggers D. Every. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2021.578 S. 8. Glanz B. Automaton. Berlin, München: Berlin Verlag, 2022. 287 S. 9. Glanz B. Pixeltänzer. Frankfurt am Main: Schöffing, 2020.252 S. 10. Glavadetscher M. Die Erfindung des Ungehorsams. Zürich: Unionsverlag, 2021. 278 S. 11. Ishiguro K. Klara und die Sonne. München: Blessing, 2021. 350 с. 12. Kehlmann D. Mein Algorithmus und Ich. Hamburg: Klett-Cotta, 2021. 63 S. 13. McEwan I. Maschinen wie ich. Zürich: Diogenes, 2019.495 S.
Тривалість курсу	Один семестр

Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	**Загальні компетентності (ЗК):** **ЗК3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК5.** Здатність спілкуватися іноземною мовою. **ЗК7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК12.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **Фахові компетентності (ФК):** **ФК2.** Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. **ФК3.** Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. **ФК6.** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. **ФК7.** Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. **ФК10.** Здатність застосовувати літературознавчу методологію, розглядати актуальні літературні тексти в літературно-історичному контексті, розуміти специфіку літературної комунікації у культурологічному та історичному полі, усвідомлювати зв'язок літератури з іншими дискурсами і формами знання. **ФК11.** Здатність вільно, гнучко та ефективно використовувати німецьку та англійську мови у письмовому та усному мовленні, в різних жанрово-стильових видах і регістрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань. **Програмні результати навчання (ПРН):** ➢ **ПРН3.** Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ➢ **ПРН8.** Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства. ➢ **ПРН11.** Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ➢ **ПРН12.** Дотримуватися правил академічної доброчесності. ➢ **ПРН15.** Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен ***знати***: ➢ Концепти «диґітальне суспільство» і «культура диґітального»; ➢ Поетику літератури, присвяченої диґіталізації; ➢ Наративні концепти літературної диґіталізації; ➢ Специфіку романного розповідання диґіталізації; У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен ***вміти***: ➢ Застосовувати сучасні методи аналізу тексту до літературних творів про диґіталізацію; ➢ Аналізувати буденні явища, пов'язані з диґіталізацією, використовуючи літературний матеріал; ➢ Оцінювати небезпеки і шанси процесу диґіталізації.
Ключові слова	Диґітальне суспільство, культура диґітального, література про диґіталізацію, поетика літератури, присвяченої диґіталізації, новітня англо- і німецькомовна література.
Формат курсу	Змішана форма навчання
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Базові знання з таких дисциплін: «Історія світової літератури», «Історія німецької літератури», «Теорія літератури», «Актуальні тенденції сучасної германістської філології».
Форми організації навчання	Лекції, семінари, презентації, обговорення самостійної роботи, консультації, письмова модульна робота (реферат).
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення матеріалу. Колаборативне навчання. Інтерактивне навчання. Just-in-Time-Teaching. Blended Learning.
Необхідне обладнання	Ноутбук, платформа дистанційного навчання Zoom.

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	Аудиторна робота – 56 балів. Самостійна робота – 20 балів. Модульні письмові роботи – 24 балів. Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Критерії оцінювання

1.Оцінювання аудиторної роботи (0 – 56 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань і базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.

Відвідування лекцій і активна участь (активізація попередніх знань) в обговоренні теоретичних проблем – 2 бали (макс. 16 балів).

Практичні заняття – максимальна кількість балів 40.

Критерії оцінювання:

- **«відмінно»** (30–40 балів): активна робота на заняттях, теоретична підготовка до теми із залученням додаткової літератури, прочитання оригінальних художніх текстів, високий рівень сформованості навичок та умінь;
- **«добре»** (20–30 балів): досить активна робота на заняттях, виконання всіх домашніх завдань на належному рівні, прочитання оригінальних художніх текстів, належний рівень сформованості навичок та умінь;
- **«задовільно»** (15–20 бали): періодично досить активна робота на заняттях, виконання 50% домашніх завдань на достатньому, а інших 50% – на задовільному рівні, задовільний рівень сформованості навичок та умінь;
- **«достатня»** (10–15 балів): окремі відповіді, базовані тільки на теоретичних текстах без знання оригінального літературного твору;
- **«незадовільно» (**0 балів): повна невідповідність вимогам при виконанні завдань або їх невиконання.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)
40 – 30	відмінна	100 – 90
30 – 25	дуже добра	89 – 81
25 – 20	добра	80 – 71
20 – 15	задовільна	70 – 61
15 – 10	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

2. Оцінювання самостійної роботи студентів (0-20) враховує якість та обсяг опрацювання наукової та додаткової художньої літератури, вміння її реферувати, аналізувати, узагальнювати результати пошуків і виклад власних думок. Оцінювання усне у формі бесіди. Для отримання максимальної кількості балів необхідно детально ознайомитися з науковими текстами, виокремити основні положення, підтвердити їх цитатами. Реферування теоретичних робіт за готовими зразками оцінюється не вище 5 балів.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (індивідуальне завдання)
20 – 19	відмінна	100 – 90
18 – 17	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

3. Оцінювання письмової модульної роботи (0-24 бали) враховує рівень сформованості знань та вмінь з навчально дисципліни, глибоке знання прочитаних творів.

Критерії оцінювання МР:

- **«відмінно»** (19 – 24 бали): повне розкриття теми, яке демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи;
- **«добре»** (14 – 19 балів): достатнє розкриття теми, яке демонструє доволі глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи з деякими неточностями і незначними помилками;
- **«задовільно»** (5 – 14 балів): неповне розкриття теми, яке демонструє поверхневе розуміння предмету вивчення й недостатньо аргументований виклад матеріалу, неправильне оформлення наукової роботи із суттєвими неточностями і помилками;
- **«незадовільно»** (0 –5 балів): незадовільне виконання завдання, яке свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових

<table>
<tr><td></td><td>компетентностей, знань і вмінь або невиконання завдання.
Шкала оцінювання
<table>
<tr><td>Кількість балів</td><td>Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</td><td>% правильних відповідей (тестування)</td></tr>
<tr><td>24 – 19</td><td>відмінна</td><td>100 – 90</td></tr>
<tr><td>19 – 16</td><td>дуже добра</td><td>89 – 81</td></tr>
<tr><td>16 – 14</td><td>добра</td><td>80 – 71</td></tr>
<tr><td>14 – 10</td><td>задовільна</td><td>70 – 61</td></tr>
<tr><td>10 – 5</td><td>достатня</td><td>60 – 51</td></tr>
<tr><td>5 – 0</td><td>незадовільна</td><td>50 і менше</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Політика виставлення балів</td><td>Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов’язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування, плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</td></tr>
<tr><td>Шкала оцінювання: національна та ECTS</td><td>
<table>
<tr><th>Кількість балів</th><th>Оцінка ECTS</th><th>Визначення</th><th>Залік</th></tr>
<tr><td>100 - 90</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>89 - 81</td><td>B</td><td>Дуже добре</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>80 - 71</td><td>C</td><td>Добре</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>70 - 61</td><td>D</td><td>Задовільно</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>60 - 51</td><td>E</td><td>Достатньо</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>21 - 50</td><td>FX</td><td>Недостатньо</td><td>Не зараховано (з можливістю повторного складання)</td></tr>
<tr><td>0 - 20</td><td>F</td><td>Незадовільно</td><td>Не зараховано (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Студентам на замітку</td><td>Академічна доброчесність. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними</td></tr>
</table>

	дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладом академічної недоброчесності. Виявлення її ознак в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ТЕМИ ПИСЬМОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ:

1. Gegenwartsliteratur als kritische Reflexionsinstanz medialer Entwicklungen.
2. Darstellung der Digitalisierung im Roman „Der Circle“ von Dave Eggers.
3. Die medial vermittelte Wirklichkeit im Gegenwartsroman.
4. Dystopische Medienwelt im Gegenwartsroman.
5. Das „Postdigital“ nach Florian Cramer.
6. Narrativ der digitalen Überwachung im Roman „Das Rink“ von Artur Dziuk.
7. Verhältnis zwischen Menschen und Maschine im Roman „Maschinen wie ich“ von Ian McEwan.
8. Roboter und Androiden als das dritte Geschlecht.
9. Digitalisierung im Roman „Pixeltänzer“ von Berit Glanz.

СХЕМА КУРСУ

2023/2024 н. р., семестр 2

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. Диґітальне суспільство і культура диґітального				
1/	**Тема 1.** Поняття «диґітальне суспільство»: шанси і ризики	лекція	Додаткова: 6; 7; 10. Інтернет-ресурс: 12.	Сформулювати основні тези книги: Stalder F. Kultur der Digitalität. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2021.	
2/	**Тема 2.** Диґіталізація і «культура диґітального». Теорія Фелікса Штальдера	лекція	Додаткова: 6; 7; 10.		
3/	**Тема 4.** Художня література і «культура диґітального»	лекція	Основна: 1; 2; 4; 5. Додаткова: 9. Інтернет-ресурси: 13; 14.	Подивитися фільм «Ex Machina» (R.: Alex Garland, GB, 2015). Охарактеризувати основну тему. Обрати теми для модульної роботи.	
	Змістовий модуль 2. Літературне осмислення диґіталізації				
4/	**Тема 4.** Статус сучасної літератури у (пост-)диґітальній культурі	лекція	Основна: 2. Інтернет-ресурси: 22.	Послухати доповідь проф. S. Catani „KI und die Künste“ // **https://www.twitch.tv/videos/**	

				959002492com/watch?v=F8qxbAGYEPY	
5/	**Тема 5.** Вплив дигіталізації на поетику сучасного роману	лекція	Основна: 3. Додаткова: 30.	Прочитати роман «Свій серед машин» І. Мак'юена, визначити проблематику роману.	
6/	**Тема 6.** Взаємини між людиною і машиною в романі «Свій серед машин» І. Мак'юена	семінар	Основна: 3. Додаткова: 30.	Прочитати роман «Клара і Сонце» К. Ішіґуро. Підготувати невелику презентацію з цитат роману, які репрезентують концепт штучного інтелекту роману.	
7/	**Тема 7.** Штучний інтелект і людське серце в романі «Клара і Сонце» К. Ішіґуро.	семінар	Основна: 2; 5. Додаткова: 26.	Прочитати роман «Винайдення непокори» Маріни Клявадечер, охарактеризувати основних персонажів.	
8/	**Тема 8.** Деконструкція людського в романі «Винайдення непокори» Маріни Клявадечер	семінар	Інтернет-ресурси: 11. Додаткова: 24.	Осмислити основні ідеї роману «Дейв» Рафаели Едельбауер.	
9/	**Тема 9.** Напружені зв'язки між часом, суб'єктом і мовленнєвим актом у романі «Дейв» Рафаели Едельбауер	лекція	Інтернет-ресурси: 15.	Прочитати роман «Тінґ» Артура Дзюка, Осмислити тему нагляду за допомого. ШІ.	

10/	**Тема 10.** Індивідуум в диґіталізованому суспільстві (роман «Тінґ» Артура Дзюка)	семінар	Основна: 5. Інтернет-ресурс: 15. Додаткова: 31.	Охарактеризувати тему диґіталізації в романі «Піксель-танцівник» Беріт Ґлянц.	
11/	**Тема 11.** Нові технології в романі «Піксель-танцівник» Беріт Ґлянц	лекція	Додаткова: 35.	Поміркувати над впливом інтернету на прикладі роману «Автоматон» Беріт Ґлянц.	
12	**Тема 12.** Вплив інтернету на життя людини в романі «Автоматон» Беріт Ґлянц	семінар	Додаткова: 35.	Подивитися екранізацію роману «Сфера». Поміркувати над темою диґіталізації у сучасному житті.	
13/	**Тема 13.** Вплив диґіталізації на сучасне життя у романах Дейва Еґґерса («Сфера», «Еверi»)	семінар	Додаткова: 29.	Прочитати есе Д. Кельмана «Я і мій алгоритм», поміркувати над темою впливу ШІ на художню творчість.	
14/	**Тема 14.** Алгоритм як автор тексту – есе «Я і мій алгоритм» Даніеля Кельмана	лекція	Інтернет-ресурси: 15. Додаткова: 17; 28; 33.		
15/	**Тема 15.** Сучасні експерименти у художній літературі з ШІ	семінар	Інтернет-ресурси: 15. Додаткова: 17; 28; 33.		

16/	Обговорення самостійної роботи.	Модульне опитування (усне)		**Залік**	